TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2024 m. rugsėjo 10 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Bendra užsienio ir saugumo politika (BUSP) – Ribojamosios priemonės atsižvelgiant į Rusijos Federacijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje – Sprendimas 2014/512/BUSP – 2 straipsnio 2 dalies a punktas – Teisingumo Teismo jurisdikcija – ESS 24 straipsnio 1 dalies antros pastraipos paskutinis sakinys – SESV 275 straipsnis – SESV 215 straipsnis – Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 17 straipsnis – Nuosavybės teisė – Teisinio saugumo ir *nulla poena sine lege* principai – Su karine įranga susijusios tarpininkavimo paslaugos – Draudimas teikti tokias paslaugas – Nepranešimas kompetentingoms nacionalinėms institucijoms – Administracinis teisės pažeidimas – Bauda – Automatinis sumų, gautų kaip atlygis už draudžiamą sandorį, konfiskavimas“

Byloje C-351/22

dėl *Tribunalul Bucureşti* (Bukarešto apygardos teismas, Rumunija) 2021 m. lapkričio 2 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2022 m. gegužės 31 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Neves 77 Solutions SRL

prieš

Agenția Națională de Administrare Fiscală – Direcția Generală Antifraudă Fiscală

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas K. Lenaerts, pirmininko pavaduotojas L. Bay Larsen, kolegijų pirmininkai A. Arabadjiev, A. Prechal, K. Jürimäe, T. von Danwitz (pranešėjas), Z. Csehi ir O. Spineanu-Matei, teisėjai J.-C. Bonichot, S. Rodin, I. Jarukaitis, A. Kumin ir M. Gavalec,

generalinė advokatė T. Ćapeta,

posėdžio sekretorė K. Hötzel, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2023 m. birželio 27 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *Neves 77 Solutions SRL*, atstovaujamos *avocată* S. Donescu,

* Proceso kalba: rumunų.

– Rumunijos vyriausybės, atstovaujamos E. Gane, L. Ghiță ir O.-C. Ichim,

– Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos M. K. Bulterman,

– Austrijos vyriausybės, atstovaujamos J. Schmoll, E. Samoilova ir ekspertė M. Meisel,

– Europos Sąjungos Tarybos, atstovaujamos M. Bishop ir A. Ştefănuc,

– Europos Komisijos, atstovaujamos J.-F. Brakeland, M. Carpus Carcea, L. Gussetti ir Y. Marinova,

susipažinęs su 2023 m. lapkričio 23 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2014 m. liepos 31 d. Tarybos sprendimo 2014/512/BUSP dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje (OL L 229, 2014, p. 13), iš dalies pakeisto 2014 m. rugsėjo 8 d. Tarybos sprendimu 2014/659/BUSP (OL L 271, 2014, p. 54) (toliau – Sprendimas 2014/512), 2 straipsnio 2 dalies a punkto ir 5 bei 7 straipsnių, siejamų su teisinio saugumo ir *nulla poena sine lege* principais, išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant bendrovės *Neves 77 Solutions SRL* (toliau – *Neves*) ir *Agenția Națională de Administrare Fiscală – Direcția Generală Antifraudă Fiscală* (Nacionalinės mokesčių administravimo agentūros mokestinio sukčiavimo departamentas, toliau – ANAF) ginčą dėl pranešimo apie administracinį teisės pažeidimą, kuriuo šiai bendrovei paskirta bauda ir sumų, gautų kaip atlygis už pagal Sprendimo 2014/512 2 straipsnio 2 dalies a punktą draudžiamus sandorius, konfiskacija.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

ES sutartis ir SESV

3 ES sutarties V antraštinė dalis pavadinta „Bendrosios nuostatos, susijusios su [Europos] Sąjungos išorės veiksmais, ir konkrečios nuostatos, susijusios su bendra užsienio ir saugumo politika“. Jos 2 skyriuje „Konkrečios nuostatos dėl bendros užsienio ir saugumo politikos“ esančio 24 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nustatyta:

„Bendrai užsienio ir saugumo politikai taikomos konkrečios taisyklės ir procedūros. Išskyrus atvejus, kai Sutartyse nustatyta kitaip, ją vieningai apibrėžia ir įgyvendina Europos Vadovų Taryba ir [Europos Sąjungos] Taryba. Teisėkūros procedūra priimami aktai nėra priimami. Remiantis Sutartimis šią politiką vykdo Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai ir valstybės narės. Sutartyse apibrėžiamas specialus Europos Parlamento ir [Europos] Komisijos vaidmuo šioje srityje. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisdikcijai nepriklauso šios nuostatos, išskyrus tai,

kad jo jurisdikcijai priklauso peržiūrėti, kaip laikomasi [ESS] 40 straipsnio, ir peržiūrėti tam tikrų sprendimų, nurodytų [SESV] 275 straipsnio antrojoje pastraipoje, teisėtumą.“

4 ESS 40 straipsnyje, kuris taip pat yra šiame 2 skyriuje, numatyta:

„Bendros užsienio ir saugumo politikos įgyvendinimas nedaro poveikio [SESV] 3–6 straipsniuose nurodytų Sąjungos kompetencijų vykdymui Sutartyse nustatytų procedūrų taikymui ir numatytų institucijų įgaliojimų atitinkamai apimčiai.

Taip pat minėtuose straipsniuose nurodytos politikos įgyvendinimas nedaro poveikio Sąjungos kompetencijų pagal šį skyrių vykdymui Sutartyse nustatytų procedūrų taikymui ir numatytų institucijų įgaliojimų atitinkamai apimčiai.“

5 SESV penktoji dalis skirta Sąjungos išorės veiksmams. Šios penktosios dalies IV antraštinėje dalyje „Ribojančios priemonės“ esančiame 215 straipsnyje nustatyta:

„1. Kai sprendimas, priimtas pagal [ES] sutarties V antraštinės dalies 2 skyrių, numato ekonominių ir finansinių santykių su viena ar keletu trečiųjų šalių visišką nutraukimą ar dalinį apribojimą, Taryba kvalifikuota balsų dauguma, remdamasi bendru Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pasiūlymu, patvirtina reikiamas priemones. Apie tai ji praneša Europos Parlamentui.

2. Kai pagal [ES] sutarties V antraštinės dalies 2 skyrių priimtas sprendimas taip numato, Taryba pagal 1 dalyje nurodytą procedūrą gali patvirtinti ribojančias priemones, nukreiptas prieš fizinius ar juridinius asmenis, grupes ar nevalstybinius subjektus.

<…>“

6 SESV šeštoje dalyje reglamentuojamos institucinės ir finansinės nuostatos. Šeštos dalies I antraštinė dalis pavadinta „Institucijas reglamentuojančios nuostatos“. Šios I antraštinės dalies 5 skirsnyje, susijusiame su Europos Sąjungos Teisingumo Teismu, yra taip suformuluotas SESV 275 straipsnis:

„Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisdikcijai nepriklauso nuostatos dėl bendros užsienio ir saugumo politikos bei jų pagrindu priimti aktai.

Tačiau Teismo jurisdikcijai priklauso prižiūrėti, kaip laikomasi [ES] sutarties 40 straipsnio, ir priimti sprendimus dėl pagal šios Sutarties 263 straipsnio ketvirtojoje pastraipoje numatytas sąlygas pateiktų ieškinių, peržiūrint [ES] sutarties V antraštinės dalies 2 skyriaus pagrindu Tarybos priimtų sprendimų, patvirtinančių ribojančias priemones, nukreiptas prieš fizinius ar juridinius asmenis, teisėtumą.“

Sprendimas 2014/512

7 Sprendimo 2014/512 2 straipsnyje nustatyta:

„1. Valstybių narių piliečiams arba iš valstybių narių teritorijų, arba naudojantis su jų vėliavomis plaukiojančiais laivais ar jų orlaiviais draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai parduoti, tiekti, perduoti Rusijai arba į ją eksportuoti visų rūšių ginklus ir su jais susijusius reikmenis, įskaitant ginklus ir šaudmenis, karines transporto priemones ir įrangą, sukarintą įrangą ir jų atsargines dalis, neatsižvelgiant į tai, ar jų kilmės vieta yra jų teritorijose.

2. Draudžiama:

a) bet kokiems fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms Rusijoje arba naudojimui Rusijoje tiesiogiai arba netiesiogiai teikti techninę pagalbą, tarpininkavimo paslaugas arba kitas paslaugas, susijusias su karine veikla ir su visų rūšių ginklų ir su jais susijusių reikmenų, įskaitant ginklus ir šaudmenis, karines transporto priemones ir įrangą, sukarintą įrangą ir jų atsargines dalis, tiekimu, gamyba, techninė priežiūra ir naudojimu;

<…>“

8 Šio sprendimo 5 straipsnyje numatyta:

„Siekiant kuo labiau padidinti šiame sprendime nurodytų priemonių poveikį, Sąjunga ragina trečiąsias valstybes patvirtinti ribojamąsias priemones, panašias į čia numatytas priemones.“

9 Minėto sprendimo 7 straipsnyje nurodyta:

„1. Netenkinami jokie su sutartimi arba sandoriu, kurių vykdymui tiesioginį arba netiesioginį, visapusišką arba dalinį poveikį turėjo šiuo sprendimu nustatytos priemonės, susiję reikalavimai dėl žalos atlyginimo arba kiti šios rūšies reikalavimai, pavyzdžiui, reikalavimai dėl kompensacijos ar dėl garantijos suteikimo, ypač reikalavimai pratęsti įsipareigojimo, garantijos ar žalos atlyginimo įsipareigojimo terminą arba juos apmokėti, ypač jeigu tai yra finansinė garantija ar finansinis žalos atlyginimo įsipareigojimas, kad ir kokia būtų jų forma, kuriuos pateikė:

a) subjektai, nurodyti 1 straipsnio 1 dalies b ar c punkte ir 1 straipsnio 2 dalies c ar d punkte, arba išvardyti I, II, III ar IV priede;

b) bet kurie kiti Rusijos asmenys, subjektai ar organizacijos; ar

c) bet kurie asmenys, subjektai arba organizacijos, veikiantys vieno iš šios dalies a arba b punktuose nurodytų asmenų, subjektų ar organizacijų vardu arba jų naudai.

2. Visuose procesiniuose veiksmuose dėl reikalavimo vykdymo pareiga įrodyti, kad 1 dalimi nedraudžiama tenkinti reikalavimą, tenka to reikalavimo vykdymo siekiančiam asmeniui.

3. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis 1 dalyje nurodytų asmenų, subjektų ir įstaigų teisei į sutartinių įsipareigojimų nevykdymo pagal šį sprendimą teisėtumo teisminę peržiūrą.“

Reglamentas (ES) Nr. 833/2014

10 2014 m. liepos 31 d. Tarybos reglamento (ES) Nr. 833/2014 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje (OL L 229, 2014, p. 1), 1 straipsnyje nustatyta:

„Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

<…>

d) tarpininkavimo paslaugos:

i) derybos dėl prekių ir technologijų arba finansinių ir techninių paslaugų pirkimo, pardavimo arba tiekimo, be kita ko, iš vienos trečiosios šalies į bet kurią kitą trečiąją šalį, sandorių arba tokių sandorių organizavimas arba
ii) prekių ir technologijų arba finansinių ir techninių paslaugų, be kita ko, esančių trečiosiose šalyse, pardavimas arba pirkimas siekiant jas persiųsti į kitą trečiąją šalį;

<…>“

11 Šio reglamento 4 straipsnio 1 dalies a punkte numatyta:

„Draudžiama:

a) bet kokiems fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms Rusijoje arba naudojimui Rusijoje tiesiogiai arba netiesiogiai teikti techninę pagalbą, susijusią su bendrajame karinės įrangos sąraše išvardytomis prekėmis bei technologijomis arba susijusią su į tą sąrašą įtrauktų prekių tiekimu, gamyba, techninе priežiūra ir naudojimu.“

Reglamentas (ES) 2023/1214

12 2023 m. birželio 23 d. Tarybos reglamento (ES) 2023/1214, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 833/2014 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje (OL L 159 I, 2023, p. 1), 1 straipsnio 19 dalimi Reglamento Nr. 833/2014 4 straipsnio 1 dalies a punkto formuluotė buvo pakeista papildant ją žodžiais „ir tarpininkavimo paslaugos“:

„Draudžiama:

a) bet kokiam fiziniam arba juridiniam asmeniui, subjektui ar organizacijai Rusijoje arba naudojimui Rusijoje tiesiogiai arba netiesiogiai teikti techninę pagalbą ir tarpininkavimo paslaugas, susijusias su bendrajame karinės įrangos sąraše išvardytomis prekėmis bei technologijomis arba susijusias su į tą sąrašą įtrauktų prekių tiekimu, gamyba, techninе priežiūra ir naudojimu[.]“

Bendroji pozicija 2008/944/BUSP

13 2008 m. gruodžio 8 d. Tarybos bendrosios pozicijos 2008/944/BUSP, nustatančios bendrąsias taisykles, reglamentuojančias karinių technologijų ir įrangos eksporto kontrolę (OL L 335, 2008, p. 99), 12 straipsnyje nustatyta:

„Valstybės narės užtikrina, kad jų nacionalinės teisės aktai suteiktų joms galimybę kontroliuoti ES bendrame karinės įrangos sąraše nurodytų technologijų ir įrangos eksportą. Sudarant valstybių narių nacionalinius karinių technologijų ir įrangos sąrašus vadovaujamasi ES bendru karinės įrangos sąrašu, bet jis jų tiesiogiai nepakeičia.“

Europos Sąjungos bendrasis karinės įrangos sąrašas

14 2018 m. vasario 26 d. Taryba priėmė naujos redakcijos Europos Sąjungos bendrojo karinės įrangos sąrašą (OL C 98, 2018, p. 1), nurodytą Bendrosios pozicijos 2008/944 12 straipsnyje. 2019 m. vasario 18 d. Taryba priėmė atnaujintą šio sąrašo redakciją (OL C 95, 2019, p. 1).

15 Minėto sąrašo ML 11 dalyje abiejose redakcijose buvo išvardyta elektroninė įranga, „erdvėlaiviai“ ir jų komponentai, nenurodyti kituose ES bendrojo karinės įrangos sąrašo punktuose.

Rumunijos teisė

OUG Nr. 202/2008

16 2008 m. gruodžio 4 d. *Ordonanța de urgență a Guvernului Nr. 202/2008 privind punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale* (Skubos tvarka priimtas vyriausybės nutarimas Nr. 202/2008 dėl tarptautinių sankcijų taikymo; *Monitorul Oficial al României*, I dalis, Nr. 825, 2008 m. gruodžio 8 d.) (toliau – OUG Nr. 202/2008) 1 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Šiuo skubos tvarka priimamu nutarimu reglamentuojama, kaip nacionaliniu lygiu taikomos tarptautinės sankcijos, nustatytos:

a) Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijose ar kituose aktuose, priimtuose remiantis Jungtinių Tautų Chartijos 41 straipsniu;

b) Europos Sąjungos reglamentuose, sprendimuose, bendrosiose pozicijose, bendruosiuose veiksmuose ir kituose teisiniuose dokumentuose.“

17 OUG Nr. 202/2008 3 straipsnyje numatyta:

„1. 1 straipsnio 1 dalyje nurodyti aktai pagal nacionalinę teisę yra privalomi visoms Rumunijos valdžios institucijoms ir įstaigoms, taip pat Rumunijos fiziniams ar juridiniams asmenims arba jos teritorijoje esantiems fiziniams ar juridiniams asmenims, laikantis taisyklių, kuriomis nustatomas kiekvienos kategorijos aktų teisinis režimas.

2. Nacionalinėmis teisės aktų nuostatomis negalima remtis siekiant pateisinti 1 straipsnio 1 dalyje nurodytų tarptautinių sankcijų netaikymą.“

18 OUG Nr. 202/2008 7 straipsnyje nurodyta:

„1. Bet kuris asmuo, turintis duomenų ir informacijos, susijusios su į sąrašą įtrauktais asmenimis ar subjektais, valdantis ar kontroliuojantis turtą arba turintis duomenų ir informacijos apie turtą, sandorius, susijusius su turtu arba su sandoriais, kuriuose dalyvauja į sąrašą įtraukti asmenys ar subjektai, privalo apie tai pranešti kompetentingai institucijai pagal šį skubos tvarka priimtą nutarimą, kai tik sužino apie situaciją, dėl kurios reikia pateikti tokią informaciją.

2. Valdžios institucija ar įstaiga, kuriai pranešta pagal 1 dalį, jei nustato, kad ji nėra kompetentinga institucija pagal šį skubos tvarka priimtą nutarimą, per 24 valandas perduoda informaciją kompetentingai institucijai. Jei kompetentingos institucijos negalima nustatyti, informacija perduodama Užsienio reikalų ministerijai, kaip 13 straipsnyje nurodyto tarpinstitucinio komiteto koordinatorei.

3. Informacijoje turi būti bent minimalių duomenų, leidžiančių nustatyti ją pateikusio asmens tapatybę ir susisiekti su juo.“

19 OUG Nr. 202/2008 24 straipsnio 1 dalis išdėstyta taip:

„Fiziniai ar juridiniai asmenys, kurie, užmezgę teisinius santykius ar atsidūrę situacijoje, susijusioje su turtu, kuriam taikoma tarptautinė sankcija, sužino, kad tai yra situacija, dėl kurios reikia informuoti arba pranešti atitinkamai pagal 7 arba 18 straipsnius, nedelsdami ir iš anksto apie tai nepranešę kompetentingoms institucijoms privalo nutraukti su šiuo turtu susijusius veiksmus, išskyrus numatytuosius šiame skubos tvarka priimtame nutarime, ir nedelsdami apie tai informuoti kompetentingas institucijas.“

20 OUG Nr. 202/2008 26 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyta:

„Toliau nurodyti pažeidimai yra administraciniai teisės pažeidimai, už kuriuos skiriama nuo 10 000 iki 30 000 [Rumunijos lėjų (RON)] dydžio bauda, taip pat konfiskuojamas turtas, kuris buvo skirtas, panaudotas arba atsirado dėl minėto pažeidimo:

<…>

b) 24 straipsnio 1 dalyje numatytos pareigos nesilaikymas, jei veika nėra nusikalstama veika.“

Įsakymai Nr. 156/2018 ir 901/2019

21 2018 m. sausio 18 d. *Ordinul ministrului afacerilor externe nr. 156/2018 pentru aprobarea Listei cuprinzând produsele militare supuse regimului de control al exporturilor, importurilor și altor operațiuni* (Užsienio reikalų ministro įsakymas Nr. 156/2018, kuriuo patvirtinamas karinių prekių, kurioms taikomas eksporto, importo ir kitų sandorių kontrolės režimas, sąrašas) (*Monitorul Oficial al României*, I dalis, Nr. 86, 2018 m. sausio 30 d., toliau – Įsakymas Nr. 156/2018), galiojęs nuo 2018 m. kovo 5 d. iki 2019 m. liepos 4 d., buvo panaikintas ir pakeistas 2019 m. birželio 4 d. *Ordinul ministrului afacerilor externe nr. 901/2019 pentru aprobarea Listei cuprinzând produsele militare supuse regimului de control al exporturilor, importurilor și altor operațiuni* (Užsienio reikalų ministro įsakymas Nr. 901/2019, kuriuo patvirtinamas karinių prekių, kurioms taikomas eksporto, importo ir kitų sandorių kontrolės režimas, sąrašas) (*Monitorul Oficial al României*, I dalis, Nr. 477, 2019 m. birželio 12 d., toliau – Įsakymas Nr. 901/2019), galiojusiu nuo 2019 m. liepos 5 d. iki 2021 m. spalio 6 d.

22 Šių įsakymų ML 11 dalyje buvo pateiktas elektroninės įrangos, „erdvėlaivių“ ir komponentų, kurie nebuvo įtraukti į kitus šiais įsakymais nustatyto sąrašo punktus, sąrašas.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

23 *Neves*, kurios pagrindinė veikla yra tarpininkavimas parduodant aviacijos produktus, tarpininkavo sudarant Ukrainos bendrovės *SFTE Spetstechnoexport* (toliau – SFTE) ir Indijos bendrovės sandorį.

24 2019 m. sausio 4 d. *Neves*, kaip pardavėja, su pirkėja SFTE sudarė sutartį dėl 32 radijo stočių R-800L2E, kurios turėjo būti pristatytos į Jungtinius Arabų Emyratus, nuosavybės teisių perleidimo (toliau – 2019 m. sausio 4 d. sutartis). 2019 m. sausio 8 d. *Neves* iš vienos Portugalijos bendrovės įsigijo šias 32 radijo stotis, iš kurių 20 buvo pagamintos Rusijoje ir eksportuotos į Jungtinius Arabų Emyratus. Vėliau *Neves* SFTE prašymu tas 32 radijo stotis nusiuntė šiai Indijos bendrovei, ši jas gavo 2019 m. sausio 31 d.

25 2019 m. liepos 26 ir 29 d. raštais *Departamentul pentru Controlul Exporturilor (ANCEX) din cadrul Ministerului Afacerilor Externe* (Užsienio reikalų ministerijos eksporto kontrolės departamentas (ANCEX)) (toliau – ANCEX) pranešė *Neves*, kad radijo stotys R-800L2E patenka į Įsakymu Nr. 901/2019 patvirtinto karinių prekių sąrašo ML 11 dalį, kad su jomis susiję prekybos sandoriai pagal *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 158/1999 privind regimul de control al exporturilor, Barbrilor și altor Operațiuni cu produse militare* (Skubos tvarka priimtas vyriausybės nutarimas Nr. 158/1999 dėl karinių prekių eksporto, importo ir kitiems sandoriams taikomo kontrolės režimo) gali būti vykdomi tik remiantis šio departamento vykdoma registracija ir išduotomis licencijomis ir kad tarpininkavimo dėl šių radijo stočių sandoris patenka į Sprendimo 2014/512 taikymo sritį.

26 Atsakydama į šiuos raštus *Neves* nesutiko, kad radijo stotys yra karinio pobūdžio prekės, ir teigė, kad tuo metu, kai jos buvo pristatytos, Įsakymas Nr. 901/2019 nebuvo taikomas. Be to, *Neves* pažymėjo, kad Sprendimo 2014/512 2 straipsnio 2 dalies a punktas taip pat netaikomas, nes šios radijo stotys nebuvo parduotos Rusijoje – jos buvo pristatytos į Indiją.

27 2019 m. rugpjūčio 6 ir 9 d. *Neves* iš SFTE gavo atitinkamai 577 746,08 EUR avansinį mokėjimą ir 2 407 215,32 EUR sumą kaip apmokėjimą už prekes, patiektas pagal 2019 m. sausio 4 d. sutartį.

28 2020 m. gegužės 12 d. ANAF pateikė pranešimą apie administracinį teisės pažeidimą pagal OUG Nr. 202/2008 26 straipsnio 1 dalies b punktą, skyrė bendrovei *Neves* 30 000 Rumunijos lėjų (RON) (apie 6 066 EUR) administracinę baudą ir papildomai konfiskavo visą 14 113 003 RON (maždaug 2 984 961,40 EUR) sumą, gautą 2019 m. rugpjūčio 6 ir 9 d. pagal 2019 m. sausio 4 d. sutartį.

29 ANAF konstatavo, kad *Neves* pažeidė Sprendimo 2014/512 2 straipsnio 2 dalies a punktą ir OUG Nr. 202/2008 3 straipsnio 1 dalį, 7 straipsnio 1 dalį ir 24 straipsnio 1 dalį. Šio pranešimo priede ji, be kita ko, patikslino, kad nors 2019 m. birželio 27 d. raštu bendrovė *Neves* informavo ANCEX, kad radijo stočių kilmės šalis yra Rusijos Federacija, ji toliau vykdė šią sutartį ir gavo šią sumą, nepaisydama 2019 m. liepos 26 ir 29 d. ANCEX raštų.

30 *Neves* pateikė skundą dėl minėto pranešimo panaikinimo *Judecătoria Sectorului 1 București* (Bukarešto 1-asis apylinkės teismas, Rumunija); šis 2020 m. lapkričio 2 d. sprendimu skundą atmetė.

31 *Neves* pateikė apeliacinį skundą dėl to sprendimo *Tribunalul București* (Bukarešto apygardos teismas, Rumunija), kuris yra prašymą priimti prejudicinį sprendimą šioje byloje pateikęs teismas. *Neves* visų pirma nesutinka su tuo, kad padarė administracinį teisės pažeidimą, kuriuo ją kaltina ANAF, ir subsidiariai teigia, kad dėl šio pažeidimo jai taikoma konfiskavimo priemonė yra neproporcinga ir ja pažeidžiama jos teisė į nuosavybę, garantuojama pagal 1952 m. kovo 20 d. Paryžiuje pasirašyto Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos papildomo protokolo [Nr. 1] (toliau – Pirmasis papildomas protokolas) 1 straipsnį.

32 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad Teisingumo Teismas savo jurisprudencijoje, visų pirma 2017 m. kovo 28 d. Sprendime *Rosneft* (C-72/15, EU:C:2017:236), dar nėra išaiškinęs Sprendimo 2014/512 2 straipsnio 2 dalies a punkto ir kad visų pirma reikia išsiaiškinti, ar tuo sprendimu leidžiama taikyti visiško konfiskavimo priemonę, kaip antai nagrinėjamą pagrindinėje byloje. Minėtam teismui taip pat kyla klausimas dėl šios nuostatos proporcingumo, be kita ko, atsižvelgiant į Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudenciją.

33 Šiomis aplinkybėmis *Tribunalul București* (Bukarešto apygardos teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar [Sprendimas 2014/512], visų pirma jo 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į teisinio saugumo ir *nulla poena sine lege* principus, gali būti aiškinami taip, kad pagal juos leidžiama taikyti nacionalinę priemonę (kaip civilinio pobūdžio sankciją), kuria leidžiama konfiskuoti visas iš sandorio, kaip antai nurodyto [Sprendimo 2014/512] 2 straipsnio 2 dalies a punkte, gautas sumas, jei nustatoma, kad buvo padaryta veika, kuri pagal nacionalinę teisę kvalifikuojama kaip administracinis teisės pažeidimas?

2. Ar [Sprendimo 2014/512] 5 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį valstybėms narėms leidžiama priimti nacionalines priemones, numatančias automatinį bet kokios sumos, gautos pažeidus pareigą pranešti apie į [Sprendimo 2014/512] 2 straipsnio 2 dalies a punkto taikymo sritį patenkantį sandorį, konfiskavimą?

3. Ar [Sprendimo 2014/512] 2 straipsnio 2 dalies a punkte nustatytas draudimas taikomas tuo atveju, jei karine įranga esančios prekės, kurios buvo tarpininkavimo sandorių objektas, į valstybės narės teritoriją fiziškai niekada nebuvo importuotos?“

Dėl Teisingumo Teismo jurisdikcijos

34 Rumunijos ir Nyderlandų vyriausybės bei Taryba mano, kad pagal ESS 24 straipsnio 1 dalies antros pastraipos paskutinį sakinį ir SESV 275 straipsnį Teisingumo Teismas neturi jurisdikcijos aiškinti bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) srityje visuotinai taikomos nuostatos, kuria grindžiamos nacionalinės sankcijos, kaip antai Sprendimo 2014/512 2 straipsnio 2 dalies a punkto. *Neves*, Austrijos vyriausybė ir Komisija mano, kad Teisingumo Teismas turi jurisdikciją aiškinti tokią nuostatą.

35 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal ESS 24 straipsnio 1 dalies antros pastraipos paskutinį sakinį ir SESV 275 straipsnio pirmą pastraipą Teisingumo Teismas iš principo neturi jurisdikcijos dėl nuostatų, susijusių su BUSP, ir jomis remiantis priimtų aktų. Šiomis nuostatomis nukrypstama nuo taisyklės dėl Teisingumo Teismui pagal ESS 19 straipsnį suteiktos bendrosios jurisdikcijos užtikrinti, kad aiškinant ir taikant Sutartis būtų laikomasi teisės, todėl jos turi būti aiškinamos siaurai (2014 m. birželio 24 d. Sprendimo *Parlamentas / Taryba*, C-658/11, EU:C:2014:2025, 69 ir 70 punktai; 2016 m. liepos 19 d. Sprendimo *H / Taryba ir kt.*, C-455/14 P, EU:C:2016:569, 39 ir 40 punktai; taip pat 2020 m. spalio 6 d. Sprendimo *Bank Refah Kargaran / Taryba*, C-134/19 P, EU:C:2020:793, 26 ir 32 punktai).

36 Be to, ESS 24 straipsnio 1 dalies antros pastraipos paskutiniame sakinyje ir SESV 275 straipsnio antroje pastraipoje aiškiai nustatytos dvi šio principo išimtys, t. y. Teisingumo Teismo jurisdikcija tikrinti, pirma, ar laikomasi ESS 40 straipsnio, ir, antra, Tarybos sprendimų, priimtų remiantis nuostatomis dėl BUSP, kuriose numatytos ribojamosios priemonės fiziniams ar juridiniams asmenims, teisėtumą (šiuo klausimu žr. 2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 60 ir 81 punktus).

37 Teisingumo Teismas yra nurodęs, kad, kiek tai susiję su aktais, priimtais remiantis nuostatomis dėl BUSP, būtent dėl šių aktų individualaus pobūdžio, remiantis SESV 275 straipsnio antra pastraipa, galima kreiptis į Sąjungos teismus (2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 103 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

38 Vis dėlto Sprendimo 2014/512 2 straipsnio 2 dalies a punktas, kurio taikymo sritis apibrėžiama darant nuorodą ne į konkrečius fizinius ar juridinius asmenis, o į objektyvius kriterijus, bet kuriuo atveju yra visuotinai taikoma priemonė, nepatenkanti į SESV 275 straipsnio antroje pastraipoje nurodytas ribojamąsias priemones (pagal analogiją žr. 2013 m. lapkričio 18 d. Sprendimo *Taryba / Manufacturing Support & Procurement Kala Naft*, C-348/12 P, EU:C:2013:776, 99 punktą ir 2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 97 ir 98 punktus).

39 Be to, pagal suformuotą jurisprudenciją nėra jokių Teisingumo Teismo jurisdikcijos dėl reglamento, priimto remiantis SESV 215 straipsniu, kuriuo įgyvendinamos Sąjungos pozicijos BUSP srityje, apribojimų. Tokie reglamentai yra Sąjungos aktai, kurie priimti remiantis SESV, ir Sąjungos teismai turi visą jurisdikciją, kurią jiems suteikia Sąjungos pirminė teisė (šiuo klausimu žr. 2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 106 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

40 Taip yra, be kita ko, Reglamento Nr. 833/2014 atveju (šiuo klausimu žr. 2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 105 ir 107 punktus).

41 Kadangi Sprendimo 2014/512 2 straipsnio 2 dalies a punkte numatytas draudimas teikti tarpininkavimo paslaugas, kuriuo grindžiamos bendrovei *Neves* nustatytos nacionalinės sankcijų priemonės, nebuvo įgyvendintas Reglamentu Nr. 833/2014 tuo metu, kai klostėsi pagrindinės bylos faktinės aplinkybės, kyla klausimas, ar Teisingumo Teismas turi jurisdikciją aiškinti šį 2 straipsnio 2 dalies a punktą.

42 Šiomis aplinkybėmis reikia išnagrinėti, ar Teisingumo Teismas turi jurisdikciją aiškinti visuotinai taikomą ribojamąją priemonę, kaip antai minėtą 2 straipsnio 2 dalies a punktą, jeigu ši priemonė, kuria grindžiamos nacionalinės fiziniam ar juridiniam asmeniui skirtos sankcijos, turėjo būti įgyvendinta reglamente pagal SESV 215 straipsnį, siekiant užtikrinti vienodą minėtos priemonės taikymą Sąjungos lygmeniu.

43 Pirma, dėl Teisingumo Teismo jurisdikcijos peržiūrėti, ar laikytasi ESS 40 straipsnio, reikia pažymėti, kad Sutartyse nenumatyta jokios konkrečios teisminės kontrolės tvarkos. Tokiomis aplinkybėmis ši kontrolė priskiriama bendrajai jurisdikcijai, kuri pagal ESS 19 straipsnį suteikiama Teisingumo Teismui tam, kad jis užtikrintų, kad laikomasi teisės aiškinant ir taikant Sutartis (2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 62 punktas). Įtvirtinant tik šią bendrąją jurisdikciją, ESS 19 straipsnio 3 dalies b punkte, beje, nurodyta, kad valstybių narių teismų prašymu Teisingumo Teismas priima prejudicinius sprendimus dėl, be kita ko, Sąjungos teisės aiškinimo arba Sąjungos institucijų priimtų aktų galiojimo.

44 Atlikdamas tokią kontrolę Teisingumo Teismas pagal ESS 40 straipsnio pirmą pastraipą turi užtikrinti, kad Tarybos įgyvendinama BUSP nedarytų poveikio Sutartyse nustatytų procedūrų taikymui ir numatytų institucijų įgaliojimų atitinkamai apimčiai įgyvendinant Sąjungos kompetencijas pagal SESV.

45 Tai visų pirma reiškia, kad, kiek tai susiję su SESV 215 straipsnio, kuriame įtvirtinta sąsaja tarp ES sutarties tikslų BUSP srityje ir SESV numatytas ribojamąsias priemones apimančių Sąjungos veiksmų, įgyvendinimu (šiuo klausimu žr. 2012 m. liepos 19 d. Sprendimo *Parlamentas / Taryba*, C-130/10, EU:C:2012:472, 59 punktas ir 2020 m. spalio 6 d. Sprendimo *Bank Refah Kargaran / Taryba*, C-134/19 P, EU:C:2020:793, 38 punktas), reikia užtikrinti, kad Taryba negalėtų apeiti Teisingumo Teismo jurisdikcijos, susijusios su pagal šį straipsnį priimtu reglamentu.

46 Iš aiškios SESV 215 straipsnio 1 dalies formuluotės, visų pirma iš to, kad vartojamas tiesioginės nuosakos esamojo laiko veiksmažodis „patvirtina“, kuris skiriasi nuo šio straipsnio 2 dalyje vartojamų žodžių „gali patvirtinti“, matyti, kad Taryba turi priimti šioje 1 dalyje nurodytas būtinas priemones, kad įgyvendintų BUSP sprendimą, kuriuo nustatoma Sąjungos pozicija dėl ekonominių ir finansinių santykių su trečiąja šalimi nutraukimo ar apribojimo. Taigi šios institucijos kompetencija tuo atveju, kai taikoma pastaroji dalis, yra ribota.

47 Antra, iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos taip pat matyti, kad, kiek tai susiję su Sąjungos aktais, sukeliančiais teisinių padarinių tretiesiems asmenims, Sutartyse Teisingumo Teismui suteiktos teisminės kontrolės neriboja šių aktų kvalifikavimas, pobūdis ar forma. Pavyzdžiui, SESV 263 straipsnyje numatytą ieškinį dėl panaikinimo, kai juo siekiama užtikrinti, kad aiškinant ir taikant Sutartis būtų laikomasi teisės, galima pareikšti dėl Sąjungos institucijų, įstaigų ir organų priimtų bet kokių nuostatų (neatsižvelgiant į jų pobūdį ir formą), kuriomis siekiama sukelti privalomų teisinių padarinių (šiuo klausimu žr. 1971 m. kovo 31 d. Sprendimo *Komisija / Taryba*, 22/70, EU:C:1971:32, 40, 42 ir 55 punktus ir 2022 m. liepos 14 d. Sprendimo *Parlamentas / Taryba (Europos darbo institucijos būstinės vieta)*, C-743/19, EU:C:2022:569, 36 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

48 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad pagal Sutartis Teisingumo Teismui suteikta jurisdikcija, siekiant užtikrinti trečiųjų asmenų teisminę gynybą, negali būti ribojama aplinkybės, kad Taryba nesiėmė visų būtinų priemonių pagal SESV 215 straipsnio 1 dalį, nors, kaip pažymėta šio sprendimo 46 punkte, jos kompetencija šiuo klausimu yra ribota.

49 Taigi Sutartyse numatyta galimybė pateikti Teisingumo Teismui prašymą priimti prejudicinį sprendimą dėl reglamento, priimto remiantis SESV 215 straipsnio 1 dalimi, turi būti suteikta dėl visų nuostatų, kurias Taryba turėjo įtraukti į tokį reglamentą ir kuriomis grindžiama nacionalinė priemonė, kuria tretiesiems asmenims nustatomos sankcijos (pagal analogiją žr. 1971 m. kovo 31 d. Sprendimo *Komisija / Taryba*, 22/70, EU:C:1971:32, 38–40 punktus).

50 Tokį aiškinimą patvirtina esminis SESV 267 straipsnio tikslas – užtikrinti, kad nacionaliniai teismai vienodai taikytų Sąjungos teisę. Kalbant apie visuotinai taikomas priemones, kurias Taryba turėjo įgyvendinti reglamentu pagal SESV 215 straipsnį, pažymėtina, kad valstybių narių teismų nuomonių skirtumai dėl tokios visuotinai taikomos priemonės aiškinimo galėtų pakenkti pačiam Sąjungos teisės sistemos vieningumui ir pagrindiniam teisinio saugumo reikalavimui (pagal analogiją žr. 2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 80 punktą).

51 Šio sprendimo 49 punkte pateiktas aiškinimas taip pat leidžia užtikrinti būtiną Sąjungos teisėje numatytos teisminės gynybos sistemos nuoseklumą. Kaip matyti tiek iš ESS 2 straipsnio, esančio ES sutarties bendrosiose nuostatose, tiek iš ESS 21 straipsnio, susijusio su Sąjungos išorės veiksmais, į kurį daroma nuoroda ESS 23 straipsnyje, susijusiame su BUSP, Sąjunga grindžiama, be kita ko, teisinės valstybės vertybe. Pats veiksmingos teisminės kontrolės egzistavimas, skirtas Sąjungos teisės nuostatų laikymuisi užtikrinti, yra neatsiejamas nuo teisinės valstybės egzistavimo (šiuo klausimu žr. 2020 m. spalio 6 d. Sprendimo *Bank Refah Kargaran / Taryba*, C-134/19 P, EU:C:2020:793, 35 ir 36 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).

52 ESS 19 straipsnio 3 dalies b punkte ir SESV 267 straipsnyje numatyta prejudicinio sprendimo priėmimo procedūra, kuri yra kertinis Europos Sąjungos teismų sistemos akmuo, iš esmės labai prisideda prie šios vertybės išsaugojimo (šiuo klausimu žr. 2014 m. gruodžio 18 d. Nuomonės 2/13 *(Sąjungos prisijungimas prie EŽTK)*, EU:C:2014:2454, 176 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

53 Taigi reikia konstatuoti, kad, atsižvelgiant į ESS 19, 24 ir 40 straipsnius ir SESV 215 straipsnio 1 dalį, siejamus su ESS 2 ir 21 straipsniais, Teisingumo Teismas turi jurisdikciją priimti prejudicinį sprendimą pagal SESV 267 straipsnį dėl visuotinai taikomos priemonės, esančios akte, priimtame remiantis su BUSP susijusiomis nuostatomis, išaiškinimo tuo atveju, kai Taryba turėjo įgyvendinti šią priemonę, kuri yra nacionalinių sankcijų, nustatytų fiziniam ar juridiniam asmeniui reglamentu pagal SESV 215 straipsnį, pagrindas.

54 Būtent atsižvelgiant į šiuos argumentus reikia įvertinti Teisingumo Teismo jurisdikciją aiškinti Sprendimo 2014/512 2 straipsnio 2 dalies a punktą.

55 Taigi reikia patikrinti, ar Sprendimo 2014/512 2 straipsnio 2 dalies a punkte numatytas draudimas teikti tarpininkavimo paslaugas, susijusias su karine įranga, priskiriamas prie reikiamų priemonių, kaip tai suprantama pagal SESV 215 straipsnio 1 dalį, kurias, kaip matyti iš šio sprendimo 46 punkto, turi priimti Taryba, kai tokiame sprendime numatyta visiškai nutraukti ar iš dalies apriboti ekonominius ir finansinius santykius su viena ar keliomis trečiosiomis šalimis, kad šis sprendimas įsigaliotų.

56 Šiuo klausimu pakanka konstatuoti, kad šiuo draudimu siekiama apriboti ūkio subjektų galimybes vykdyti sandorius, patenkančius į SESV taikymo sritį, todėl jis gali būti įgyvendinamas Sąjungos lygmeniu tik tuo atveju, jei po jo pagal SESV 215 straipsnį priimamas reglamentas, siekiant užtikrinti vienodą jo taikymą visose valstybėse narėse (pagal analogiją žr. 2016 m. kovo 1 d. Sprendimo *National Iranian Oil Company / Taryba*, C-440/14 P, EU:C:2016:128, 54 punktą).

57 Sprendimo 2014/512 2 straipsnio 2 dalies a punkte nurodyti ginklai ir karinė įranga, kaip ir susijusios paslaugos, patenka į SESV taikymo sritį. Konkrečiai kalbant, kaip per teismo posėdį nurodė Komisija, prekyba šiais ginklais ir įranga, taip pat šių paslaugų teikimas priklauso Sąjungos kompetencijai pagal SESV 114 ir 207 straipsnius. Šiems ginklams ir įrangai, nurodytiems Bendrosios pozicijos 2008/944 12 straipsnyje numatytame Europos Sąjungos bendrajame karinės įrangos sąraše, kuriuo remiamasi sudarant valstybių narių nacionalinius karinių technologijų ir įrangos sąrašus, taikomas bendrasis muitų tarifas, kaip patvirtinta 2003 m. sausio 21 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 150/2003, sustabdančiame importo muitus už kai kuriuos ginklus ir karinę įrangą (OL L 25, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 13 t., p. 15).

58 Be to, šios išvados negali paneigti SESV 346 straipsnio 1 dalies b punkte valstybėms narėms suteikta galimybė tam tikromis sąlygomis imtis priemonių, kurios, jų manymu, yra būtinos gyvybiniams savo saugumo interesams, susijusiems su ginklų, amunicijos ir karinės paskirties medžiagų gamyba ar prekyba, apsaugoti. Kaip per teismo posėdį nurodė Komisija, ši galimybė negali apriboti iš SESV 215 straipsnio 1 dalies išplaukiančios Tarybos ribotos kompetencijos imtis reikiamų priemonių, kuriomis Sąjungoje įgyvendinamas sprendimas nustatyti Sąjungos poziciją dėl ekonominių ir finansinių santykių su trečiąja šalimi nutraukimo ar apribojimo.

59 Be to, reikia pažymėti, kad priimdama Reglamentą 2023/1214 Taryba įgyvendino Sprendimo 2014/512 2 straipsnio 2 dalies a punkte numatytą draudimą teikti su karine įranga susijusias tarpininkavimo paslaugas, o tai patvirtina, kad tokia priemonė yra viena iš tokių, kurios turi būti patvirtintos SESV 215 straipsnio 1 dalimi grindžiamu reglamentu.

60 Darytina išvada, kad šis draudimas teikti su karine įranga susijusias tarpininkavimo paslaugas yra viena iš reikiamų priemonių, kaip tai suprantama pagal SESV 215 straipsnio 1 dalį, Tarybai Reglamentu Nr. 833/2014 siekiant įgyvendinti minėtą sprendimą Sąjungos lygmeniu.

61 Taigi Teisingumo Teismas turi jurisdikciją atsakyti į prejudicinius klausimus.

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl trečiojo klausimo

62 Trečiuoju klausimu, kurį reikia nagrinėti pirmiausia, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Sprendimo 2014/512 2 straipsnio 2 dalies a punktas turi būti aiškinamas taip, kad šioje nuostatoje įtvirtintas draudimas teikti tarpininkavimo paslaugas taikomas net ir tuo atveju, kai karinė įranga, kuri yra atitinkamo tarpininkavimo sandorio dalykas, niekada nebuvo importuota į valstybės narės teritoriją.

63 Pagal šią nuostatą „[draudžiama] bet kokiems fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms Rusijoje arba naudojimui Rusijoje tiesiogiai arba netiesiogiai teikti techninę pagalbą, tarpininkavimo paslaugas arba kitas paslaugas, susijusias su karine veikla ir su visų rūšių ginklų ir su jais susijusių reikmenų, įskaitant ginklus ir šaudmenis, karines transporto priemones ir įrangą, sukarintą įrangą ir jų atsargines dalis, tiekimu, gamyba, techninе priežiūra ir naudojimu“.

64 Iš šios nuostatos teksto, visų pirma iš pavartotų žodžių „tiesiogiai ar netiesiogiai“, matyti, kad joje numatytas draudimas taikomas plačiai, be kita ko, kai su karine įranga susijusios tarpininkavimo paslaugos teikiamos asmeniui, subjektui ar organizacijai Rusijoje, tačiau šioje formuluotėje nenumatyta sąlyga dėl šios įrangos importo į valstybės narės teritoriją. Pagal minėtą formuluotę, priešingai, nei teigia *Neves*, pakanka, kad šios paslaugos tiesiogiai ar netiesiogiai būtų teikiamos subjektui Rusijoje, neatsižvelgiant į galutinę šių įrenginių paskirtį.

65 Tokį aiškinimą patvirtina teisinio reglamentavimo, į kurį patenka Sprendimo 2014/512 2 straipsnio 2 dalies a punktas, kontekstas ir tikslai.

66 Nors tame sprendime nėra nuostatos, kurioje sąvoka „tarpininkavimo paslaugos“ būtų apibrėžta, Reglamente Nr. 833/2014, kuriuo tas sprendimas įgyvendintas Sąjungos lygmeniu, ši sąvoka apibrėžta jo 1 straipsnio 1 dalies d punkte, iš kurio teksto aiškiai matyti, kad nenustatyta jokios sąlygos, susijusios su prekių, kurios yra aptariamo tarpininkavimo sandorio dalykas, importu į valstybės narės teritoriją.

67 Pagal šią nuostatą tarpininkavimo paslaugos apima derybas dėl prekių pirkimo, pardavimo ar tiekimo, „be kita ko, iš vienos trečiosios šalies į bet kurią kitą trečiąją šalį“, arba tokių sandorių organizavimą ar prekių, „be kita ko, esančių trečiosiose šalyse, pardavim[ą] arba pirkim[ą] siekiant jas persiųsti į kitą trečiąją šalį“.

68 Be to, Teisingumo Teismas pabrėžė Sprendimu 2014/512 ir Reglamentu Nr. 833/2014 siekiamų tikslų, t. y. Ukrainos teritorijos vientisumo, suvereniteto ir nepriklausomybės apsaugos, taip pat taikaus krizės šioje šalyje sprendimo skatinimo, kuriuos apima platesnis tikslas išsaugoti taiką ir tarptautinį saugumą, svarbą (šiuo klausimu žr. 2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 150 punktą).

69 To sprendimo 2 straipsnio 2 dalies a punkto aiškinimas, kad šioje nuostatoje įtvirtintas draudimas taikomas net ir tuo atveju, kai atitinkamos tarpininkavimo paslaugos susijusios su ginklais ir karine įranga, kurie, neatsižvelgiant į jų galutinę paskirties vietą, nebuvo importuoti į valstybės narės teritoriją, leidžia užtikrinti šio draudimo veiksmingumą ir padeda pasiekti minėto sprendimo

tikslus, primintus pirmesniame šio sprendimo punkte. Toks draudimas galėtų būti lengvai apeinamas, jei, norint jo išvengti, pakaktų, kad šie ginklai ir karinė įranga būtų gabenami tranzitu nekertant Sąjungos teritorijos.

70 Šio sprendimo 64 punkte pateiktu aiškinimu taip pat užtikrinamas Sąjungos teisės aiškinimo nuoseklumas, nes įvairiuose BUSP srities teisės aktuose esančiai „tarpininkavimo paslaugų“ sąvokai suteikiama ta pati reikšmė.

71 Darytina išvada, kad į trečiąjį klausimą reikia atsakyti: Sprendimo 2014/512 2 straipsnio 2 dalies a punktas turi būti aiškinamas taip, kad šioje nuostatoje įtvirtintas draudimas teikti tarpininkavimo paslaugas taikomas net ir tuo atveju, kai karinė įranga, kuri yra atitinkamo tarpininkavimo sandorio dalykas, nebuvo importuota į valstybės narės teritoriją.

Dėl pirmojo ir antrojo klausimų

72 Pirmiausia pažymėtina, kad pirmajame ir antrajame klausimuose, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas rėmėsi tiek Sprendimo 2014/512 2 straipsnio 2 dalies a punktu, tiek to sprendimo 5 ir 7 straipsniais. Tačiau iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad 5 ir 7 straipsniai nėra susiję su pagrindinėje byloje nagrinėjamais faktais.

73 Iš tiesų minėtame 5 straipsnyje tik nurodyta, kad Sąjunga skatina trečiąsias valstybes nustatyti ribojamąsias priemones, analogiškas toms, kurios numatytos minėtame sprendime. Minėtas 7 straipsnis susijęs su galimais reikalavimais dėl sutarčių ar sandorių, kurių vykdymui turėjo įtakos Sprendimu 2014/512 nustatytos priemonės, kai tokius reikalavimus pateikia to paties 7 straipsnio 1 dalies a–c punktuose išvardytų kategorijų asmenys ir subjektai. Remiantis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo pateikta informacija, pagrindinė byla nesusijusi su tokiu reikalavimu ir *Neves* nepatenka nė į vieną iš šių kategorijų.

74 Kita vertus, iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad tam teismui dar kyla klausimas dėl tokios konfiskavimo priemonės, kokia taikyta bendrovei *Neves*, atitikties teisei į nuosavybę, kuri garantuojama pagal Pirmojo papildomo protokolo 1 straipsnį ir Sąjungos teisės sistemoje įtvirtinta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 17 straipsnyje.

75 Taigi reikia konstatuoti, kad pirmuoju ir antruoju klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Sprendimo 2014/512 2 straipsnio 2 dalies a punktas, siejamas su Chartijos 17 straipsnyje įtvirtinta teise į nuosavybę ir teisinio saugumo bei *nulla poena sine lege* principais, turi būti aiškinamas taip, kad jam prieštarauja nacionalinė priemonė, kuria konfiskuojamos visos pajamos, gautos iš minėto 2 straipsnio 2 dalies a punkte nurodyto tarpininkavimo sandorio, ir kuri taikoma automatiškai, kompetentingoms nacionalinėms institucijoms nustačius, kad buvo pažeistas draudimas vykdyti šį sandorį ir pareiga apie jį pranešti.

76 Šiuo klausimu reikia priminti, pirma, kad, nesuderinus Sąjungos teisės aktų dėl sankcijų, taikomų nesilaikant šiais teisės aktais nustatytoje tvarkoje numatytų sąlygų, valstybės narės išsaugo teisę pasirinkti sankcijas, tačiau turi užtikrinti, kad už Sąjungos teisės pažeidimus būtų baudžiama pagal materialines ir procesines taisykles, panašias į tas, pagal kurias baudžiama už tokio paties pobūdžio ir sunkumo nacionalinės teisės pažeidimus, ir bet kuriuo atveju darančias sankciją

veiksmingą, proporcingą ir atgrasomą (šiuo klausimu žr. 2015 m. liepos 16 d. Sprendimo *Chmielewski*, C-255/14, EU:C:2015:475, 21 punktą ir 2018 m. gegužės 2 d. Sprendimo *Scialdone*, C-574/15, EU:C:2018:295, 28 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

77 Konkrečiai kalbant, nacionalinės teisės aktuose numatytos sankcijos neturi viršyti to, kas yra tinkama ir būtina teisėtai siekiamiems šių teisės aktų tikslams pasiekti, ir neturi būti neproporcingos šiems tikslams, o sankcijų griežtumas taip pat turi atitikti pažeidimų, už kuriuos jomis baudžiama, sunkumą, visų pirma užtikrinant tikrai atgrasomąjį poveikį (šiuo klausimu žr. 2022 m. vasario 24 d. Sprendimo *Agenzia delle dogane e dei monopoli ir Ministero dell'Economia e delle Finanze*, C-452/20, EU:C:2022:111, 37–39 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).

78 Antra, dėl Chartijos 17 straipsnyje įtvirtintos teisės į nuosavybę reikia priminti, kad pagal šio straipsnio 1 dalį „kiekvienas turi teisę valdyti teisėtai įgytą nuosavybę, ja naudotis, disponuoti ir palikti paveldėtojams. Niekas negali netekti savo nuosavybės, išskyrus atvejus, kai tai daroma dėl viešojo intereso, įstatymų numatytais atvejais ir sąlygomis ir teisingai kompensuojant patirtus nuostolius. Nuosavybės naudojimą gali reglamentuoti įstatymai, kiek tai būtina atsižvelgiant į bendruosius interesus“.

79 Kaip Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, Chartijos 17 straipsnis yra teisės norma, kuria siekiama suteikti teisių privatiems asmenims (2019 m. gegužės 21 d. Sprendimo *Komisija / Vengrija (Žemės ūkio paskirties žemės uzufruktas)*, C-235/17, EU:C:2019:432, 68 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

80 Pagal Chartijos 52 straipsnio 3 dalį, jei Chartijoje yra teisių, atitinkančių 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytoje Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje garantuojamas teises, jų reikšmė ir taikymo sritis yra tokia, kaip nustatyta šioje konvencijoje. Ši nuostata nekliudo Sąjungos teisėje numatyti didesnės apsaugos. Darytina išvada, kad aiškinant Chartijos 17 straipsnį reikia atsižvelgti į Europos Žmogaus Teisių Teismo (toliau – EŽTT) praktiką, susijusią su Pirmojo papildomo protokolo 1 straipsniu, kuriame teisės į nuosavybę apsauga įtvirtinta kaip minimalios apsaugos riba (šiuo klausimu žr. 2019 m. gegužės 21 d. Sprendimo *Komisija / Vengrija (Žemės ūkio paskirties žemės uzufruktas)*, C-235/17, EU:C:2019:432, 72 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

81 Remiantis tuo, kaip EŽTT nuolat nusprendžia dėl Pirmojo papildomo protokolo 1 straipsnio, reikia pažymėti, kad Chartijos 17 straipsnio 1 dalyje įtvirtintos trys skirtingos normos. Pirmoje normoje, kuri išdėstyta šios straipsnio pirmame sakinyje ir yra bendro pobūdžio, sukonkretinamas nuosavybės apsaugos principas. Antroje normoje, kuri įtvirtinta minėto straipsnio antrame sakinyje, kalbama apie nuosavybės atėmimą ir tokiu atveju taikomas tam tikras sąlygas. Trečioje normoje, esančioje šio straipsnio trečiame sakinyje, valstybėms pripažįstama teisė, be kita ko, reglamentuoti naudojimąsi nuosavybe tiek, kiek tai būtina atsižvelgiant į viešuosius interesus. Tačiau tai nėra tarpusavyje nesusijusios taisyklės. Antroji ir trečioji taisyklės susijusios su konkrečiais nuosavybės teisės pažeidimo pavyzdžiais ir turi būti aiškinamos atsižvelgiant į pirmojoje iš šių taisyklių įtvirtintą principą (2022 m. gegužės 5 d. Sprendimo *BPC Lux 2 ir kt.*, C-83/20, EU:C:2022:346, 38 punktas).

82 Šiuo atžvilgiu iš EŽTT praktikos matyti, kad konfiskavimo priemonės, susijusios su pajamomis, gautomis iš nusikalstamos ar neteisėtos veiklos, arba su nusikalstamos veikos padarymo priemone, kuri nepriklauso *bona fide* trečiajai šaliai, paprastai patenka į nuosavybės naudojimo reguliavimo sritį, net jei dėl jų pobūdžio iš asmens atimama nuosavybė (žr., be kita ko, 1986 m. spalio 24 d. EŽTT sprendimo *Agosi prieš Jungtinę Karalystę*, CE:ECHR:1986:1024JUD000911880,

51 punktą; 2015 m. gegužės 12 d. EŽTT sprendimo *Gogitidze ir kiti prieš Gruziją*, CE:ECHR:2015:0512JUD003686205, 94 punktą ir 2020 m. spalio 15 d. EŽTT sprendimo *Karapetyan prieš Gruziją*, CE:ECHR:2020:1015JUD006123312, 32 punktą).

83 Nagrinėjamu atveju bendrovei *Neves* taikyta konfiskavimo priemonė buvo susijusi su pinigų suma, sumokėta jai kaip atlygis už radijo stočių, laikomų karine įranga, pristatymą pagal 2019 m. sausio 4 d. sutartį. Šia priemone siekiama užtikrinti Sprendime 2014/512 nustatyto draudimo teikti su karine įranga susijusias tarpininkavimo paslaugas vykdymą, nes tai yra visuotinai taikoma ribojamoji priemonė, nustatyta reaguojant į padėtį Ukrainoje destabilizuojančius Rusijos veiksmus. Taigi minėta priemonė susijusi su draudimu pirkti ir parduoti ginklus ir karinę įrangą Rusijoje, kuris numatytas tiek šiame sprendime, tiek apskritai teisės aktuose, reglamentuojančiuose prekybą ginklais.

84 Šiomis aplinkybėmis tokia konfiskavimo priemonė yra teisės į nuosavybę įgyvendinimo ribojimas, kuriam taikomi nuosavybės naudojimą reglamentuojantys teisės aktai, kaip tai suprantama pagal Chartijos 17 straipsnio 1 dalies trečią sakinį.

85 Šiuo klausimu reikia priminti, kad nuosavybės teisė, užtikrinama pagal Chartijos 17 straipsnį, nėra absoliuti teisė ir gali būti nustatyti naudojimosi ja apribojimai, pagrįsti Sąjungos siekiamais bendrojo intereso tikslais (2016 m. rugsėjo 20 d. Sprendimo *Ledra Advertising ir kt. / Komisija ir ECB*, C-8/15 P–C-10/15 P, EU:C:2016:701, 69 punktas).

86 Vis dėlto pagal Chartijos 52 straipsnio 1 dalį bet koks šios Chartijos pripažintų teisių ir laisvių įgyvendinimo apribojimas turi būti numatytas įstatymo ir nekeisti šių teisių ir laisvių esmės, taip pat, remiantis proporcingumo principu, būtinas ir tikrai atitikti Sąjungos pripažintus bendrojo intereso tikslus arba būti reikalingas kitų teisėms ir laisvėms apsaugoti.

87 Pirma, bendrovei *Neves* taikyta konfiskavimo priemonė yra numatyta įstatyme, kaip tai suprantama pagal Chartijos 52 straipsnio 1 dalį. Ši priemonė grindžiama OUG Nr. 202/2008 ir Bendrosios pozicijos 2008/944 12 straipsnyje numatytu nacionaliniu karinių technologijų ir įrangos sąrašu, kuris, kiek tai susiję su Rumunija, nustatytas Įsakymais Nr. 156/2018 ir Nr. 901/2019.

88 Antra, kadangi, kaip matyti iš šio sprendimo 82 punkte nurodytos jurisprudencijos, ši priemonė patenka į nuosavybės naudojimą reglamentuojančių teisės aktų taikymo sritį, kaip tai suprantama pagal Chartijos 17 straipsnio 1 dalies trečią sakinį, ir nėra nuosavybės atėmimas, kaip tai suprantama pagal šio 17 straipsnio 1 dalies antrą sakinį, ja nekeičiama nuosavybės teisės esmė (šiuo klausimu žr. 2022 m. gegužės 5 d. Sprendimo *BPC Lux 2 ir kt.*, C-83/20, EU:C:2022:346, 53 punktą).

89 Trečia, kaip priminta šio sprendimo 68 punkte, šia priemone siekiama įgyvendinti Sprendimo 2014/512 tikslus, kurių svarbą pabrėžė Teisingumo Teismas, taigi ji atitinka Sąjungos pripažintus bendrojo intereso tikslus, kaip jie suprantami pagal Chartijos 52 straipsnio 1 dalį.

90 Ketvirta, kalbant apie proporcingumo principo laikymąsi, pirmiausia matyti, kad su šia priemone susijęs naudojimosi nuosavybės teise apribojimas yra tinkamas šiems tikslams pasiekti.

91 Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pagrindinėje byloje nagrinėjama konfiskavimo priemonė, papildanti baudos priemonę, buvo priimta kompetentingoms Rumunijos valdžios institucijoms konstatavus, kad nesilaikyta draudimo vykdyti sandorį dėl

turto, kuriam šiuo atveju pagal Sprendimą 2014/512 taikoma tarptautinė sankcija, ir pareigos nedelsiant informuoti šias institucijas apie tokį sandorį. Šios konfiskavimo priemonės nustatymas gali atgrasyti atitinkamus ūkio subjektus nuo tokių sandorių vykdymo ir skatinti juos laikytis tiek šio draudimo, tiek pareigos pateikti informacijos, kuri palengvina valstybių narių kompetentingų institucijų vykdomą sandorių, susijusių su atitinkamomis pajamomis (šiuo atveju gautomis iš karinės įrangos), kontrolę.

92 Kalbant apie tokios konfiskavimo priemonės būtinumą, reikia pažymėti, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamose nacionalinės teisės nuostatose kaip pagrindinė sankcija numatyta maksimali baudos suma yra 30 000 RON (apie 6 066 EUR). Atsižvelgiant į tai, kad šios baudos viršutinė riba yra nedidelė, palyginti su ekonomine nauda, kurią galima gauti iš su karine įranga susijusių tarpininkavimo sandorių, vien šios baudos gali nepakakti, kad ūkio subjektai būtų atgrasyti nuo draudimo teikti su šia įranga susijusias tarpininkavimo paslaugas ir pareigos apie tai informuoti kompetentingas nacionalines institucijas pažeidimo. Tai matyti iš pagrindinėje byloje nagrinėjamų bylos aplinkybių, nes, remiantis nacionalinio teismo pateikta informacija, atlygis už pagrindinėje byloje nagrinėjamą tarpininkavimo sandorį sudarė beveik tris milijonų eurų.

93 Taigi šiomis aplinkybėmis viso atlygio, gauto už draudžiamą tarpininkavimo sandorį, konfiskavimas atrodo būtinas siekiant realiai ir veiksmingai atgrasyti ūkio subjektus nuo draudimo teikti su karine įranga susijusias tarpininkavimo paslaugas pažeidimo.

94 Tai, kad konfiskavimo priemonė vykdoma automatiškai, kompetentingai administracinei institucijai parengus pranešimą apie administracinį pažeidimą, taip pat yra būtina siekiant užtikrinti visišką sankcijos už draudimo vykdyti tarpininkavimo sandorį, kuriam taikomas Sprendimo 2014/512 2 straipsnio 2 dalies a punktas, ir pareigos pranešti apie jį pažeidimą, veiksmingumą, su sąlyga, kad nepažeidžiama teisė į veiksmingą teisinę gynybą, siekiant, kad būtų patikrintas šio pranešimo teisėtumas ir prireikus susigrąžintos konfiskuotos sumos, ypač jei galiausiai paaiškėtų, kad atitinkamam sandoriui šis draudimas netaikomas.

95 Dėl tokios teisės gynimo priemonės reikia pažymėti, kad iš EŽTT jurisprudencijos, susijusios su Pirmojo papildomo protokolo 1 straipsniu, matyti, kad tais atvejais, kai konfiskavimo sankcija skiriama neatsižvelgiant į apkaltinamąjį nuosprendį, svarbu, kad visas procesas suteiktų suinteresuotajam asmeniui galimybę gintis tiek nacionalinėse valdžios institucijose, kurios jam skyrė šią sankciją, tiek teismuose, nagrinėjančiuose skundus dėl šių institucijų sprendimų, kad jie galėtų visapusiškai išnagrinėti įvairius susijusius interesus (šiuo klausimu žr. 2020 m. spalio 15 d. EŽTT sprendimo *Karapetyan prieš Gruziją*, CE:ECHR:2020:1015JUD006123312, 35 punktą).

96 Suinteresuotajam asmeniui, be kita ko, turi būti suteikta tinkama galimybė kompetentingoms institucijoms pateikti savo argumentus, kad galėtų veiksmingai ginčyti nagrinėjamas priemones (šiuo klausimu žr. 2008 m. rugsėjo 3 d. Sprendimo *Kadi ir Al Barakaat International Foundation / Taryba ir Komisija*, C-402/05 P ir C-415/05 P, EU:C:2008:461, 368 punktą).

97 Taigi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi užtikrinti, kad pagrindinėje byloje bendrovei *Neves* būtų suteiktos pakankamos procesinės garantijos, visų pirma susijusios su administracinio teisės pažeidimo, kurį, kaip teigiama, ji padarė, fakto nustatymu. Konkrečiai kalbant, kadangi ši bendrovė ginčija pagrindinėje byloje aptariamų radijo stočių karinės įrangos pobūdį, nacionalinis teismas turi įsitikinti, kad šios radijo stotys patenka į Bendrosios pozicijos 2008/944 12 straipsnyje nurodytą Europos Sąjungos bendrąjį karinės įrangos sąrašą, kuriuo remtasi sudarant nacionalinį tokios įrangos sąrašą, nustatytą Įsakymais Nr. 156/2018 ir Nr. 901/2019.

98 Jeigu laikomasi šių sąlygų (tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas), neatrodo, kad tokia konfiskavimo priemonė, kokia nagrinėjama pagrindinėje byloje, viršija tai, kas būtina teisėtiems tikslams pasiekti.

99 Galiausiai dėl tokios priemonės proporcingumo siaurąja prasme ir ypač dėl jos griežtumo atitikties pažeidimo, už kurį ja siekiama nubausti, sunkumui reikia pažymėti: nors ši priemonė susijusi su visomis pajamomis iš draudžiamo tarpininkavimo sandorio ir taikoma automatiškai, su ta pačia priemone susijusios baudos dydis gali būti diferencijuojamas. Be to, kaip matyti iš OUG Nr. 202/2008 24 straipsnio 1 dalies ir 26 straipsnio 1 dalies b punkto, šios sankcijos taikomos tik asmenims, sužinojusiems, kad jie yra patekę į situaciją, kai apie turtą, kuriam taikoma tarptautinė sankcija, reikia informuoti kompetentingas nacionalines institucijas arba joms apie tai pranešti. Tokiu atveju tie asmenys privalo nedelsdami ir iš anksto nepranešę šioms institucijoms nevykdyti jokių sandorių, susijusių su šiuo turtu, išskyrus tuos, kurie numatyti tame nutarime. Taigi kalbama tik apie asmenis, kurie, žinodami situaciją, apie ją nepranešė arba kurie vis dėlto atliko tokį sandorį.

100 Iš šių aplinkybių matyti, kad nacionalinės teisės nuostatose, kaip antai nagrinėjamose pagrindinėje byloje, numatytų sankcijų griežtumas, atsižvelgiant į siekiamų teisėtų tikslų svarbą, atitinka pažeidimo, už kurį jomis siekiama nubausti, sunkumą.

101 Taigi atrodo, kad dėl tokios konfiskavimo priemonės atsiradęs naudojimosi nuosavybės teise apribojimas atitinka proporcingumo principą, todėl yra pateisinamas atsižvelgiant į Chartijos 52 straipsnio 1 dalyje nustatytas sąlygas, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

102 Trečia, dėl bendrojo teisinio saugumo principo, kuris yra vienas iš bendrųjų Sąjungos teisės principų, pažymėtina, kad pagal šį principą reikalaujama, kad teisės normos būtų aiškios ir tikslios, o jų poveikį būtų galima numatyti. Nors šis principas draudžia naują teisės normą taikyti atgaline data (t. y. situacijai, kuri susiklostė prieš tai normai įsigaliojant), pagal tą patį principą reikalaujama, kad bet kokia faktinė situacija paprastai (jeigu aiškiai nenurodyta kitaip) būtų vertinama atsižvelgiant į tuo metu galiojusias teisės normas (šiuo klausimu žr. 2022 m. sausio 25 d. Sprendimo *VYSOČINA WIND*, C-181/20, EU:C:2022:51, 47 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

103 Nusikalstamų veikų ir bausmių teisėtumo (*nullum crimen, nulla poena sine lege*) principas, kuris yra konkreti Chartijos 49 straipsnyje įtvirtinto bendrojo teisinio saugumo principo išraiška, be kita ko, reiškia, kad įstatyme turi būti aiškiai apibrėžtos nusikalstamos veikos ir bausmės už jas tam, kad būtų užtikrintas tiek nusikalstamos veikos apibrėžimo, tiek bausmės nustatymo nuspėjamumas (šiuo klausimu žr. 2022 m. kovo 8 d. Sprendimo *Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld (Tiesioginis veikimas)*, C-205/20, EU:C:2022:168, 47 punktą ir 2023 m. liepos 24 d. Sprendimo *Lin*, C-107/23 PPU, EU:C:2023:606, 104 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

104 Dėl šių principų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas tik nurodė, kad *Neves* teigė, jog Įsakymas Nr. 901/2019, kuriuo, kiek tai susiję su Rumunija, buvo sudarytas Bendrosios pozicijos 2008/944 12 straipsnyje nurodytas nacionalinis karinių technologijų ir įrangos sąrašas, negaliojo tuo metu, kai klostėsi pagrindinės bylos faktinės aplinkybės, todėl jis netaikytinas pagrindinėje byloje aptariamoms radijo stotims, kurios dėl to negalėjo būti laikomos karine įranga, patenkančia į šio sąrašo ML 11 dalį.

105 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad tuo metu galiojo Sprendimo 2014/512 2 straipsnio 2 dalies a punktas, draudžiantis teikti su šia įranga susijusias tarpininkavimo paslaugas, ir šio sprendimo 14 punkte minėtas Europos Sąjungos bendrasis karinės įrangos sąrašas. Remiantis prašyme priimti prejudicinį sprendimą pateikta informacija matyti, kad Įsakymo Nr. 901/2019, kuriuo panaikintas ir pakeistas Įsakymas Nr. 156/2018, galiojęs nuo 2018 m. kovo 5 d. iki 2019 m. liepos 4 d., ML 11 dalis buvo identiška pirma galiojusio įsakymo ML 11 daliai, todėl, kaip pažymėjo Komisija, neatrodo, kad kalbama apie naujos teisės normos taikymą atgaline data, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 102 punkte nurodytą jurisprudenciją.

106 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, remdamasis tuo metu, kai klostėsi pagrindinės bylos faktinės aplinkybės, taikytinomis Rumunijos teisės normomis, kurias nustatyti ir įvertinti priklauso tik jo kompetencijai, turi patikrinti, ar teisės nuostatos, kuriose pateiktas šis sąrašas, galiojo tą dieną ir ar buvo laikytasi šio sprendimo 102 ir 103 punktuose primintų aiškumo ir nuspėjamumo reikalavimų.

107 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį ir antrąjį klausimus reikia atsakyti: Sprendimo 2014/512 2 straipsnio 2 dalies a punktas, siejamas su Chartijos 17 straipsnyje įtvirtinta teise į nuosavybę ir teisinio saugumo bei *nulla poena sine lege* principais, turi būti aiškinamas taip, kad jam neprieštarauja nacionalinė priemonė, kuria konfiskuojamos visos pajamos, gautos iš minėto 2 straipsnio 2 dalies a punkte nurodyto tarpininkavimo sandorio, ir kuri taikoma automatiškai, kompetentingoms nacionalinėms institucijoms nustačius, kad buvo pažeistas draudimas vykdyti šį sandorį ir pareiga apie jį pranešti.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

108 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

1. 2014 m. liepos 31 d. Tarybos sprendimo 2014/512/BUSP dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje, iš dalies pakeisto 2014 m. rugsėjo 8 d. Tarybos sprendimu 2014/659/BUSP, 2 straipsnio 2 dalies a punktas

turi būti aiškinamas taip:

šioje nuostatoje įtvirtintas draudimas teikti tarpininkavimo paslaugas taikomas net ir tuo atveju, kai karinė įranga, kuri yra atitinkamo tarpininkavimo sandorio dalykas, nebuvo importuota į valstybės narės teritoriją.

2. Sprendimo 2014/512, iš dalies pakeisto Sprendimu 2014/659, 2 straipsnio 2 dalies a punktas, siejamas su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 17 straipsniu ir teisinio saugumo bei *nulla poena sine lege* principais,

turi būti aiškinamas taip:

jam neprieštarauja nacionalinė priemonė, kuria konfiskuojamos visos pajamos, gautos iš minėto 2 straipsnio 2 dalies a punkte nurodyto tarpininkavimo sandorio, ir kuri taikoma automatiškai, kompetentingoms nacionalinėms institucijoms nustačius, kad buvo pažeistas draudimas vykdyti šį sandorį ir pareiga apie jį pranešti.

Parašai.